

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
KÉRÉSZÁRPARTNERS
SOUR LEGAL COUSSEL

Ugyaszám: **IV/ 01946 - 0 / 2024**
2024. ÁPR 03.

Alkotmánybíróság 2024. ÁPR 16.

Erkezés módja
 POSTÁN @ EGYÉB:

Tisztelt Alkotmánybíróság! Kezelőiroda: *lu*

FŐVÁROSI K 91.

FOLAJTSZÁM
BEZDŐPÁTON

Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon
tárgy: alkotmányjogi panasz
kelt: Budapest, 2024. év 04. hónap 02. nap

Erkezett 2024. ÁPR 03.

PÉLDÁNY: IV:
MELLÉKLET: KOZTÜK:

Alulírott KERTÉSZ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA

képviselésében eljár: **dr. Pomázi Miklós ügyvéd**), Megbízónk, az

„**Panaszos**”) képviselésében eljárva, a mellékelten csatolt ügyvédi meghatalmazás és cégkivonat alapján előterjesztjük az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § („**Abtv.**”) alapján, a Fővárosi Törvényszék („**Törvényszék**”) útján az alábbi

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t .

Kérjük az Alkotmánybíróságot, állapítsa meg a Kúria Pfv.IV.21.194/2023/15. sz. ítélete („**Ítélet**”), s ezzel összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla („**Ítéltábla**”) 2.Pf.20.469/2023/I. számon meghozott ítélete („**II. körös másodfokú ítélet**”) és a Törvényszék 25.P.21.778/2023/18. számú ítélete („**II. körös elsőfokú ítélet**”) alaptörvényellenességét, mivel az az Alaptörvény 25. cikk (4) bek. követelményével szembe fordulva, a XXVIII. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott tisztességes eljáráshoz való jog elvébe, a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog elvébe ütközik és erre tekintettel az Ítéletet a II. körös másodfokú Ítéletre és a II. körös elsőfokú Ítéletre is kiterjedő hatállyal az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

A kérelem indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A perben a résztvevők között számos jog és ténykérdésben vita bontakozott ki. Jelen ismertetés kizárólag az alapjogi sérelemmel járó pertörténet bemutatására szorítkozik. A Panaszos beavatkozóként vett részt a [REDACTED] mint „**felperes**” által a [REDACTED] [REDACTED] mint „**alperes**” elleni **közérdekű adat kiadása** iránt a Törvényszék előtt indított perében. A Törvényszék 25.P.20.477/2023/5-I. számú végzésével engedte meg a beavatkozást. A beavatkozás ténybeli alapjául az szolgált, hogy a felperes által kikért adatok a Panaszos üzleti titkai, így a Panaszos jogi érdekeit sértené a kereset teljesítése. A Panaszos beavatkozóként az alperest támogatta a perben, s azon perjogi tételből, miszerint a beavatkozó mindent megtehet, ami az általa támogatott fél perlésével összecseng¹, a perjog által a félnek biztosított jogok valódi érvényesülését kívánhatja meg, de ugyanígy elszenvedi a perbeli jog elvonását vagy csorbítását.

A perben az alperesi oldal² többféle ellenkérelmet, védekezést is előadott³.

¹ A 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról („**Pp.**”) 44. § és 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról („**Infotv.**”) 31. § (4) bek.

² A Panaszos és az alperes együtt.

³ A perjog ezen kategóriákon ugyanazt érti, az alperes olyan jognyilatkozatait, mellyel ellentart a keresetnek. A Pp. 199. § szerint az ellenkérelem a védekezés megjelenési formája, így a továbbiakban szinonimákat értünk ez alatt.

Ezek között szerepelt a Panaszos azon érve, amit az alperes is osztott, hogy az alperes előtti adatkérési eljárásban a **Szabad Európa** volt a kérelmező, nem a felperes. Ezért a pertípust kötelezően megelőzendő előzményt a felperes nem teljesítette, így hiányzik a perbeli legitimációja („**legitimáció hiány érv**”). Az adatkérési eljárásokban az egyébként jogalanyisággal nem rendelkező entitások is adatigénylők lehetnek az Infotv. 26.§ (1) bek., 28.§ és a 31. § (4) bek. szerint (a perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége).

A Törvényszék a keresetnek döntő mértékben helyt adott a 25.P.20.477/2023/11. számú ítéletével („**I. körös elsőfokú ítélet**”). A legitimáció hiány évről a [30] indokolási pontban ejtett szót, megmondta, miért nem gondolja helytállónak a Panaszos érvét.

Az alperesi oldal fellebbezéseit elbírálván az Ítéletábra a 2.Pf.20.228/2023/5/II. számon hozott végzésével („**I. körös másodfokú végzés**”) az Ítéletet hatályon kívül helyezte és a Törvényszéket új eljárásra és új határozatra utasította. Az indokolásban ([6] - [7]) Az Ítéletábra előadást tett arra, hogy a legitimáció hiánya érv miatt nem helyes. Másfelől elfogadta a Panaszos azon érvét, hogy a perfelvételi tárgyalást nem rekeszthette volna be a Törvényszék, mert a Panaszos nem tudott felkészülni a tárgyalásra és így nem is tudta előadni az érveléseit, vagyis perbeli joggyakorlását vonta el a Törvényszék, a védekezéshez való jogot sértve ([11] - [20]). Az Ítéletábra arra utasította a Törvényszéket, hogy az új eljárásban a legitimáció hiánya érvét „nem kell érintenie” ([23]).

A Panaszos az új eljárásban védekezését igyekezett kiteljesíteni. További érveket és bizonyítékokat sorakoztatott fel a legitimáció hiány érve mellett is, olyat is, ami korábban még nem is léteztek (a Szabad Európa ügy cikkezett magáról, hogy ő volt az adat kikérő az alperes előtt), azaz vizsgálhatatlan volt.

Ugyanakkor a Törvényszék a per során úgy vélekedett: „A bíróság tájékoztatja továbbá a peres feleket, hogy a Fővárosi Ítéletábra 2.Pf. 20.228/2023/5 /II. számú döntés ében azt írta elő, hogy az elsőfokú bíróságnak a perfelvételi eljárás kitűzésétől kell megismételni a z eljárását és ennek során a perbeli legitimáció és a perindítási határidő kérdéseit nem kell érintenie. A perfelvételi tárgyalást a felekre és a beavatkozóra nézve is az Info tv. 31/A. § szerinti eljárási garanciák mellett kell kitűzni és az érintetteket megidéznie, lehetőséget kell biztosítani számukra a perfelvételi nyilatkozatuk és a bizonyítási indítványuk megtételére, amennyiben szükségessé válik, úgy a bizonyítékok rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos a Pp. 237. § (2) be kezdése szerinti követelményekről tájékoztatást kell adnia.”(25.P.21.778/2023/10. jkv. 12.o.3. bek.)

A Panaszos az új eljárásban a Pp. 163.§-a szerinti módon benyújtotta a Törvényszékhez az adatokat, s az alperesi oldal azzal védekezett, hogy az Infotv. 27.§ (3) szerinti kivétel fennáll, mert a Panaszos üzleti titka nyilvánosságra kerülése olyan nagy fokban eltorzítaná a Panaszos üzletvitelét, ami erősebb védelmet élvez, mint a közérdekű adatok nyilvánosságának érdeke.

Mind Panaszos, mind az alperes az adatátadás előtt indítványozta, hogy a Törvényszék szakértőt rendeljen ki. A Panaszos azt kérte, a szakértő foglaljon állást abban a kérdésben, hogy milyen nagyságú sérelem érne a Panaszost az adatok nyilvánosságra kerülése esetén, amely a gazdasági hátrány nagyságrendjét, horderejét, várható piactorzító hatását (vagy épp ezek ellentétét) valószínűsítő szakvéleményt követően tudná a Törvényszék összemérni a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő és az üzleti titok megőrzéséhez fűződő érdekeket.

A Törvényszék végzést hozott arról, hogy a szakértői bizonyításra irányuló indítványt elutasította (25.P.21.778/2023/10. jkv-be, foglalt III. végzés; „**szakkérdés hiányát állító végzés**” 13.o.).

A jegyzőkönyv hűen tükrözi a történeteket, az adatok átadása csak a szakkérdés hiányát állító végzés megszületését követően, a tárgyalás későbbi szakaszában történt meg. („A bíróság rögzíti, hogy zárt borítékban átadásra kerül egy [REDACTED] pendrive, amin az alperesi beavatkozó csatolja a kitakarástól mentes formátumú irat mellékleteket.” 15.o.) A jegyzőkönyv abban is helyes, hogy az adatokat a tárgyaláson nem tekintette meg a Törvényszék.

Az új eljárást a Törvényszék a II. körös elsőfokú ítélettel zárta le, melyben sok adat felismerhetetlenné tételére jogosította fel, míg még több adat 15 napon belüli kiadására kötelezte az alperest.

A legitimáció hiány évről és a felsorakoztatott bizonyítékokról nem szolgált érdemi indokolással a Törvényszék, hanem azt adta elő, hogy az I. körös másodfokú végzés rögzítette, a perbeli legitimáció kérdését nem kell érintenie ([49] „A bíróság ennek kapcsán csak visszautal ezért az alapeljárásban hozott ítélete vonatkozó bekezdéseire és a másodfokú bíróság végzésére”).

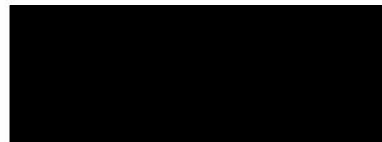
A szakkérdés, a szakértő, mint alperesi oldal bizonyítási indítványa elutasítása és az alperesi oldal által külön is megkifogásolt (jkv. 14. o. 3-4 bek) szakkérdés hiányát állító végzés helytállóságát pedig részben abban adta meg a Törvényszék a II. körös elsőfokú ítéletben, hogy csak jogkérdés van a perben, szakkérdés nincsen [80], valamint a Törvényszék az érdekmérlegelési tesztet teljesen a saját ismereteire alapozva végezte el, s döntött egyes adatok titokba maradása, mások felfedése felől.

Az új eljárásban a Panaszos, az alperes, de még a felperes is fellebbezésekkel élt. A Panaszos hiányolta az érdemi döntést és az érdemi magyarázatot a legitimáció hánya érvet illetően. A Panaszos szerint az I. körös elsőfokú ítélet érveit az I. körös másodfokú végzés a hatályon kívül helyezés által jogi értelemben nem létezővé tette. Az I. körös másodfokú végzés pedig önmaga nem adott komplett érvelést, de végzés mivolta miatt az ítélt dolgot nem is tud keletkeztetni, míg a II. körös elsőfokú ítélet indokolásában a Törvényszék nem bontotta ki érvelését. Azaz **a Panaszos érdemi, tartalmi indokolás nélkül maradt**, ami a Pp. 346.§ (5) bekezdés, vagyis az indokolási kötelezettség jelentős sérelme. Panaszos állította, a határozathozatalra vonatkozó, alkalmazandó előírásokban nem létezik olyan elvárás, amikor is a határozatra tartozó kérdést ne a határozatban kellene megválaszolni, kifejtetni, hanem azt bármely egyéb útra lehetne utalni.⁴

A Panaszos a legitimáció hánya érv kezelését más vonatkozásban is sérelmezte. Helyesnek gondolta az Ítéltábla I. körös másodfokú végzése azon tételét, hogy a Panaszos **védekezéshez való joga** sérült, amikor felkészülésére és előadására nem adott módot a Törvényszék. A Panaszos ugyanakkor ezt az I. körös másodfokú végzésben megfogalmazott, a Panaszos fellebbezést sikerre vivő Ítéltáblai tételt univerzálisnak gondolta, ami a perbeli felkészülés, előadás, bizonyíték indítványozás, bizonyítás a perbeli összes releváns kérdésre kiterjed! A peres feleket, s így a beavatkozót is megillető jog gyakorlása nem függ attól, hogy az később milyen eredményre vezet. Ezért I. körös másodfokú végzés saját helyes alaptételét, az alperesi oldal, ott is a Panaszos jogait teljes körben kellett volna érvényesíteni, s a legitimáció hiány érvet is ugyanígy kellett volna kezelni. Mivel fontos és a perre tartozó kérdés a legitimáció hiány érv, lényeges, hogy a Panaszos szabadon előadhassa az érveit, bizonyítékait és a Törvényszék, mint elsőfokú bíróság is szabadon dönthessen e felől.

Az alperes pedig azért is fellebbezett, mert a Törvényszék a szakkérdés hiányát állító végzését az előtt hozta meg, mielőtt a kérdés alapjául szolgáló tényeket, a beavatkozó által benyújtott adatokat megkapta,

⁴ Összehasonlításként, más perjogi struktúrákban van ilyen. Ez a tény egyben azt is mutatja, ahol erre nincs törvényi felhatalmazás, ott nincs helye rövidítésnek, egyszerűsítésnek. 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról („Kp.”) 87. § [Egyszerűsített ítélet] (1) Ha a perben a közigazgatási cselekményben megállapított tényállást nem vitatták, és a bíróság hivatalból vizsgálatot vagy bizonyítást sem rendelt el, az ítélet indokolásából mellőzhető a tényállás ismertetése. Pp. 386. § (4). Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni.

megismerte, feldolgozta volna.

Tény, hogy a szakkérdés hiányát állító végzés megerősítésére, illetve új hasonló tartalmú döntésre nem került sor. A Pp. 357. § [Az egyszerű kötőerő] szabályai szerint főszabályként a bíróság a saját határozatához kihirdetésétől kezdve kötve van. A bíróság nincs kötve a pervezetésre vonatkozó, valamint az egyoldalú kérelmet visszautasító vagy elutasító végzéshez. Mindenesetre az adatok megismerését követően az alperesi oldal bizonyítási indítványa (szakértő) felől máshogyan nem döntött a Törvényszék, nem artikulálta azt sem, hogy az ismerethiányos helyzetben hozott döntését az ismeret megszerzése után helyesnek látja. Egyedül a szakkérdés hiányát állító végzés létezik.

Az Ítélet tábla a II. körös másodfokú Ítéletével a II. körös elsőfokú Ítéletet megváltoztatta, a bizonyítékok mérlegelése során más eredményre jutott. Az II. körös elsőfokú Ítéletben kitakarni, vagyis a feleprestől elzárni engedett adatokat kiadni rendelte, ugyanakkor a II. körös elsőfokú Ítéletben kitakarni nem rendelt más adatokat kitakarására, vagyis a felperestől elzárására hatalmazta fel az alperest.

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló kérdésekben egyfelől azt mondta, hogy a legitimáció hiány érv bírói magyarázat hiányát számon kérni igyekvő jogorvoslati igény nem helytálló. Az, hogy a II. körös elsőfokú Ítélet saját indokolás nem adott, csak utalt a már nem létező I. körös elsőfokú ítéletre, semmit sem befolyásolt érdemben ([13] - [14]). Az Ítélet tábla saját előadást is tett arra, tartalmában miért nem fogadható el a legitimáció hiány érv ([12]).

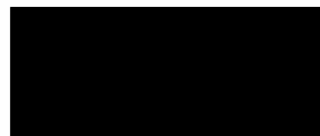
A szakkérdés hiányát állító végzést és a szakértő mellőzését pedig azért látta helyesnek az Ítélet tábla, mert maga is áttanulmányozta az adatokat, és nem látta szükségesnek a szakértő bevonását. Az Ítélet tábla szerint a bizonyítékok megismerését majd mérlegelését a Törvényszék megejtette, ezért az, hogy mikor ismerte meg az adatokat nem eredményezhet eljárásjogi hibát ([17]).

A Panaszos és az alperes a II. körös másodfokú Ítéletet felülvizsgálati kérelemmel támadta.

A Panaszos a felperes perbeli legitimációját három, önálló megközelítésben is jogellenesnek vélte. Felülvizsgálattal támadta az előzményeket azért, mert a felperesnek nem volt legitimációja (nem ő kérte ki korábban az adatot), azért is, mert az Ítélet tábla már nem engedte a Törvényszéknek, hogy az új eljárásban kiteljesítse a Panaszos perbeli joggyakorlását, azaz idő előtt befékezték a vitát, de külön azért is, mert a Törvényszék Ítéletében nem adott elő érvelést a felepres legitimációja meglétéről, a Panaszos nagyszámú bizonyítéka levizsgálásáról, megméréséről. Azt, hogy semmilyen magyarázatot nem kellett volna adnia a Törvényszéknek határozatában az Ítélet tábla nem várta el.

A Panaszos lényegi jogszabálysértésnek látta, hogy a legitimáció hiány érvben nem született indokolással ellátott elsőfokú ítélet, s a II. körös másodfokú Ítélet sem olyan, amely belepótolná az érveket a II. körös elsőfokú Ítéletbe, lévén az Ítélet tábla nem hivatkozta, nem alkalmazta Pp. 369.§ (3) bek. e) pontját, amit onnan tudunk, hogy a Pp. 346.§ (4)-(5) bek. szerinti saját működése, indoklása körében nem hívta fel azt. Ezért az ítélezésben hiányzik az első, a többi megtartó elem. A ráépítkezés, a felülvizsgálat nem történhetett meg, lévén a II. körös másodfokú Ítélet vonatkozó része üres halmaz, nem pedig az összegyűjtött indokok bemutatása, számadás a rendelkező részbeli következtetés okairól.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében – melyhez a Panaszos a tárgyaláson külön is csatlakozott – pedig azt vélte jogellenesnek, hogy a bizonyítási indítványról az előtt született meg a döntés (azaz a szakkérdés hiányát állító végzés), hogy az adatokat a Törvényszék megismerte volna.

A Kúria Ítéletében egyik érvet sem fogadta el. A [22]- [28] között tartalmában is kitárgyalta, miért is lenne perbeli legitimációja a felperesnek, s a Panaszost foglalkoztató kérdésre azt mondta, a legitimáció hiány érv [28] azért nem foghat helyt, mert a Panaszos tudta, hogy a Törvényszék a II. körös elsőfokú Ítéletében tett, az I. körös elsőfokú ítélet-te „tett utalással tartotta megalapozatlannak”. A Kúria szerint „a kereset érdemi elbírálásával állást foglalt”. Az Ítélet-tábla a II. körös elsőfokú Ítélet-et „felülbírálta, hiszen [...] a fellebbezésben foglalt ezen ok miatt nem tartotta indokoltnak” a hatályon kívül helyezést. A II. körös másodfokú Ítélet pedig megfelel a Pp. indokolási követelményének, mert a Panaszostól eltérő álláspontját előadta. Az Ítélet arról nem szól, hogy hogyan volt megengedhető az I. körös másodfokú végzés legitimáció hiány évről való olyan állásfoglalása, ami a Panaszos perbeli joggyakorlását kizárta, abban a relációban, hogy az I. körös másodfokú végzés úgy ítélte meg, hogy a Panaszos jogai lényegesen sérültek a II. körös elsőfokú Ítélettel záródó eljárási szakaszban, mert a Panaszos nem védekezhetett, perelhetett megfelelően.

A szakértés kérdéskörében különösen fontos, hogy az Ítélet maga is úgy foglalt állást, hogy: „[a] védett ismeretekre és a knowhow-ra vonatkozó adatokon túl ezért esetről esetre kell mérlegelni az információk megismeréséhez fűződő és azt kizáró közérdek súlyát, mert [...]” [40]

Később a Kúria azzal a tanulsággal számolt be Ítéletéről, hogy: „[az] üzleti titokra alapított megtagadási ok fennállásának megítélése nem igényel minden esetben szakértői bizonyítást. Az üzleti tevékenység végzése szempontjából az aránytalan sérelemről nem önmagában a szakértői vélemény alapján kell dönten, hanem a közérdekű teszt elvégzése alapján.”⁵

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A fentiek igazolják, hogy a Panaszos az összes fórumot kimerítette. A Kúria Ítélete ellen jogorvoslatnak nincs helye az ügyben alkalmazandó Pp. 358. §-a és XXIX. Fejezete (különösen 424. §) értelmében, a Panaszos nem tud perbeli jogorvoslattal élni. Az ügyben jogegységi panasz eljárást nem kezdeményeztek.

5

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Ítéletet a Panaszossal 2024. év 03. hó 13. napján közzétették. Ehhez képest a 60 napos alkotmányjogi panasz előterjesztési határidő 2024. év 05. hó 12. napján járna le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az Alkotmánybíróság honlapján található minta alapján építjük fel panaszunkat, mely azt a tájékoztatást adja, hogy a polgári eljárásokban beavatkozó érintettsége nem kíván külön bizonyítást.

Jelen perben a Panaszos beavatkozóként kívánta a felperes keresete elutasítását. Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése alapján a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

A Panaszos a sérelmezett bírói döntéssel zárult ügyben beavatkozó volt, számára hátrányos döntés született. A Panaszos ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

[17] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már

⁵ Tájékoztató a Kúria Pfv.IV.21.194/2023. számú, közérdekű adat kiadása iránt indított perben hozott döntéséről
<https://kuria-birosag.hu/hu/saito/tajekoztato-kuria-pfviv211942023-szamu-kozerdeku-adat-kiadasa-irant-inditott-perben-hozott>

kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó természetes személy a sérelmezett bírói döntéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született. A kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

[Alkotmánybíróság 24/2020. (X. 15.) AB határozata]

„Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint úgy az Alaptörvény [...] XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései szerinti alapjogok megilletik a nem természetes személyeket is [3064/2022. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [1], [8]–[13] és [22]]” [Alkotmánybíróság 3434/2023. (X. 25.) AB határozata [38]]

A hátrány – ha ezt nevesíteni kell – abban ragadható meg, hogy a Kúria döntésében kiteljesedő eljárási garanciákat átlépő jogsérelmek okán lett a Panaszos pervesztes. Az Alaptörvény pedig egy olyan jogrendet ismer el megfelelőnek, ahol a törvényi kereteket még a bíróságok sem hághatják át.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

ea)

A Panaszos Alaptörvényből származtatott joga, hogyha bírósági eljárásban vesz részt, tisztességes eljárásban vizsgálják ki az esetét, ami az előre lefektetett szabályok mentén való haladást is takarja. Épp attól kell óvakodni, hogy ne a protokoll szerint menjen végbe az eljárás, mert az ássa alá a kiszámíthatóságot, az átláthatóságot, a kikezdetlenséget, melyek a tisztességes eljárás alkotóelemei. A modell kötelező elemei megtartása nélkül nincsen korrekt eljárásvitel sem, megbomlik a fegyveregyenlőségi is.

A peres eljárásban vannak olyan garanciális szabályok, melyek a hiba lehetőségét szűrik ki, előzik meg. A Panaszoszt épp ilyen szabályok be nem tartásával súlytották, a kérelmezési, bizonyítvány indítványozási jogát, azaz a perbeli védekezés lehetőségét szűkítették, az érdemi határozatra tartozó kérdés érdemi határozatban meg nem magyarázását támogatták. Jelen többfokú bírósági eljárásban, a Pp.-ben és az Alaptörvény jogorvoslati rendjében rögzített modellel ellentétben a bíróságok nem piramisszerűen felfelé szűkülő vagy oszlop módon állandó tartalommal megvalósuló rendben, épp ellenkezőleg, az első fok nem létező magyarázatát igyekeztek a felsőbb döntésekkel tágítani. A jogorvoslat, mint jogintézmény a hibás döntésből helyes döntés előállítására. Ennek több módja van. A főszabály, hogy a tartalmi rosszból jó lesz a jogorvoslat által, a formai rosszból, hiányból a hibát vétő számonkérésével az új eljárás, míg csak nagyon kivételesen lehetséges a perjogban, hogy a semmiből teremt valamit a jogorvoslatot ellátó, s a kimarad alsóbb fokú döntést magasabb fokon keletkezteti meg. Ez eshetőséggel nem éltek a jelen perben.

Az alapjogok célja a halalommal szembeni korlát, védelem. Az Alaptörvény a bírósági, igazságszolgáltatási tevékenységet is hatalomnak tekinti, ezért az Alaptörvény XXVIII. cikkében olyan szabályokat fogalmaz meg, amelyek a bírósági hatalomgyakorlás kortálját jelentik. Ebből következően a bírósági hatalom Alaptörvénynek történő alávetettsége egyben a felek alapjogi védelmét is megalapozza.

A Kúria magatartása a perjog szintjén a Pp. 346.§ (5) bekezdésébe ütközik. A Pp. preambuluma – amely az Alaptörvény 28. cikke folytán elsődleges értelmezési forrás - a tisztességes eljárást követeli meg a bíróságoktól. A 2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról („*Bszi.*”) 1. § 3. § bekezdése kimondja, hogy a bírák függetlenek és a jogszabályok alapján döntenek, azaz a jogszabályoktól való eltávolodás, főleg az eljárási rend velejét képező norma alkalmazásától való tartózkodás, és azt ki nem

váltó szükségmegoldások alkalmazása a tisztesség ellenében hat.

A panaszunkban tételes perjogi, bírósági szervezeti szabályokat is hivatkozunk. Ezek alkotmányjogi relevanciáját abban látjuk, hogy a tisztességes eljárás alkotmányos jogának megvalósulása a garanciális egyedi szabályok megtartásában (is) áll, a tisztességesség azokon keresztül tud érvényesülni, hatást kifejteni. Ennek a gondolatnak a teljesebb kifejezését olvassuk a jogirodalomban. „A polgári perjog ugyanis nem más, mint alkalmazott alkotmányjog: az Alaptörvényben biztosított igazságszolgáltatási alapjogok, mint értékek, így a bírósághoz való fordulás jogának és a jogorvoslathoz való jognak a tényleges megvalósítója.” (Varga István: Túlmisztifikált a jogállamiság fogalma a közbeszédben)⁶

Az Alaptörvényben a Panaszost a Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) B) cikk (1) bek. szerinti jogállamiság, a (3) bek.-ben kimondott nemzeti hitvallás érvényesítése, a nemzeti hitvallás, a XXIV. cikk (1) bek. szerinti tisztességes eljárás, XXVIII. cikk (1) bek. szerinti független és pártatlan bíróság tisztességes eljárása és a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jog védi. Ezen szabályok összeadott megsértése a Kúria által alapjogsérelmet okoztak a Panaszosnak, amik a döntést érdemben befolyásolták.

A Panaszos kizárólag az alkotmányjogi panasz eszközével, a t. Alkotmánybíróság beavatkozásával tudja saját ügyében érvényre juttatni a peres eljárási rend alkotmányos sarokköveit. A t. Alkotmánybíróság mutathat utat a Kúriának a tisztességes perlés és a jogorvoslat fundamentumaiban, alapjogi határiaiban.

A Panaszos, mint beavatkozó esete az alkotmányos keretű jogérvényesítés olyan önkényes szűkítéseit és kiszámíthatatlanságát eredményezi, amivel az Alaptörvény sem számol. Sőt, épp ellenkezőleg. Ha a Kúria az alkotmányosan biztosított eszköztára keretein belül maradt volna, a Panaszos tartalmi válaszokat kap és nem marad el a bírósági berendezkedés többszintűsége, nem csak a harmadfok ad valamely levezetést a Panaszost foglalkoztató kérdésekre. A hazai ítélkezés többszintűsége, a jogorvoslat, mint alkotmányos konstrukció épp azt szolgálja, hogy a jogkeresők problémáját több szintű bíróság ítélje meg, amivel nyilván nem fér össze, ha épp a teherhordó első fokú ítélkezés marad el, a középszint valamit ad, majd a rendkívüli jogorvoslati fórum igyekszik az első foktól elvárt közléseket megtenni.

eb)

A Panaszos tisztességes eljáráshoz, törvény előtti egyenlőséghez, pártatlan bírálathoz való jogát, a bíróságok jognak alávetettségét sérti, hogy a bizonyítás sem az elvárt, átlátható rendben folyt, lévén a bizonyítási indítványt a bizonyítandó tény megítéléséhez szükséges előismeret nélkül döntötte el a Törvényszék, amely a felsőbb bíróságok rosszállása helyett azok helyeslésével találkozott. Az alapjogi fundamentumot abban látja a Panaszos, hogy a szabad mérlegelési jog bírói alapvetését nem lehet visszásan használni, helyes mérlegelés a mérlegelendő körülmények ismerete nélkül kizárt, a színpalak mögötti történések pedig csak a bíróságok artikulált döntései által nyerhetnek hitelt és ellenőrzést a peres résztvevők által.

ec)

A felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is, mert a panaszos bírósághoz fordulási és jogállamban való részvételi, joggyakorlási jogát Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.; „Alaptörvény”) szabályai kiüresítésével vonták el.

⁶ https://precedens.mandiner.hu/cikk/20201119_varga_istvan_interju_mcc_elte_ajk_jogallamisag_europai_birosag#

Azon Alkotmánybírósági gyakorlat, miszerint nem minden eljárási szabálysértést lehet/kell orvosolni a tisztességes eljárás sérelmére alapított alkotmányjogi panaszokkal, esetünkben nem irányadó. A jelen panasz elbírálásához több, a polgári ítékezés alapvető szabályának túllépése alkotmányjogi szempontú megítélésében kell döntést hoznia a t. Alkotmánybíróságnak.

Panaszunk táplálkozik a t. Alkotmánybíróság gyakorlatából is (Ahol a későbbiekben AB határozatot citálunk, ott annak mondanivalóját panaszunk részének tartjuk). E helyt az Alkotmánybíróság 3434/2023. (X. 25.) AB határozatát hívjuk fel, amely egyben össze is gyűjtötte az Alkotmánybíróság korábbi álláspontjait a nyilatkozattétel és az indítványozás körében. Panaszunk a legitimáció hiány érv esetében a Panaszos védekezéshez való jogának elvonása, míg a védekezés tartalma, eszköztára a perbeli jogok cselekmények általi gyakorlása, magyarán a nyilatkozattétel és a bizonyítás indítványozás. Az Alkotmánybíróság a felhívott határozatban hitet tett e jogok, mint a tisztességes eljárás tartópillérei sérthetlensége mellett, amikor úgy fogalmazott „ a bizonyítékok megismerésének joga a nyilatkozattételhez és a védekezéshez való jogon keresztül a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog értelmezési tartományához szükségképpen hozzátartozik” (3311/2018. (X. 16.) AB határozat) vagy a „tartalmát tekintve a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog magában foglalja azokat a részjogosítványokat, amelyeket az ügyfél részvételi jogainak biztosítása megkövetel. Összetevői közé tartozik ezért egyebek mellett a nyilatkozattétel és [...] a hatékony védekezéshez való jog. (3223/2018. (VII. 2.) AB határozat; 32/2019. (XI. 15.) AB határozat)

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

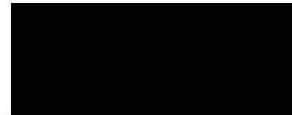
a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése
Alaptörvény 25. cikk (4) bek., XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, Nemzeti Hitvallás

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása
A Panaszos három tételt azonosított, melyek alapjogi sérelemmel járnak:

A polgári perben az alperesi oldal védekezéshez való joga nem biztosított, ha bármely, a perre tartozó, lényeges kérdésben a joggyakorlását szűkítik, megakadályozzák a bíróságok. A perbeli legitimációs érvre a perfelvételtől megismételt tárgyalásban évelést, bizonyítást nem engedő bírói eljárás vezetés nem tisztességes.

A polgári perben a többfokú bírósági rendszer ténylegesen csak úgy képes betölteni a jogorvoslati funkciót - ami a törvényes bíróhoz való jog egyik megtestesülése is- ha az első foktól kiindulva az eljárás résztvevői az eljárási szakaszt lezáró határozatban kapnak érdemi indokolás egy-egy irányú perbeli érvelésük elfogadásáról vagy elvetéséről. Az ilyen magyarázat csak akkor tisztességes, ha az per résztvevője által állítottak helytállóságát vagy cáfolatát jogi levezetés, a tények rögzített kiértékelése támasztja alá. Ugyanakkor ezen fundamentumok ellentéte nem állja ki az alkotmányosság próbáját. Sem az alsóbb fokon ítélező bíróság kiszólásai, határozat indokolásától kívülre helyezett megoldása; a nem alsóbb fokról induló ügy (kérdés) elbírálata nem állja ki a tisztességes eljárás próbáját.

A polgári perben az is tisztességtelen, ha a bíróság nem átlátható, pervezetéseiben meg is jelenített, résztvevők által ellenőrizhető módszertannal viszi végig a pert, s ennek során a bizonyítási indítványt úgy veti el, hogy még birtokában sem volt a megítéléséhez szükséges ismeretnek.

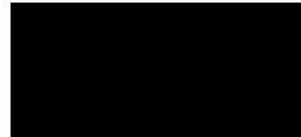
{1} A legitimáció hiány érv körében a felsőbb bíróságok számos előadást tettek, ám a perjog felépítésében az elsőfokú bíróságnak kell nélkülözhetetlen tartalmi előadást tennie, ennek a felülbírálata történik meg a jogorvoslatok során. A ritka törvényi kivételt, amikor a másodfok átugorhatja az elsőfokot és kipótolhatja a hiányt (Pp. 369.§ (3) bek. e) pont) nem alkalmazta, ahogy a harmadfok sem állította, hogy ezen norma szerint cselekedett volna a másodfok. Tehát az egész eljárásban lényegi hiány van, amely a Panaszos jogait elvonta, a bemutatott bizonyítékait az elsőfok soha el nem bírálta. A perjog kardinális szabálya az indoklás, amely a meggyőzés eszköze. A bíróságoknak arra nincsen felhatalmazása, hogy az ítélet kereteiből kilépjenek és utalásokkal más dokumentumokat is ítéletnek tegyenek meg, vagy a jogkeresőt máshova kalauzolják magyarázatért. Annál szemléletesebben nem tudjuk ezt megvilágítani, mint magának a Kúriának a helyes gondolkodásával. Jelen ítélet más részében ugyanezt az alapvetést a feleken is számon kéri: [51] „A Kúria érdemben nem vizsgálhatja a felülvizsgálati kérelemnek azokat a hivatkozásait, amelyek csak megismétlik a fellebbezésben foglaltakat, de a jogerős ítélettel szemben nem indokolják az előadottakat.” A Kúria a hozzá forduló jogkeresőktől elvárja, hogy önálló előadást tegyenek utalások, kikacsintások, meghivatkozások helyett, ám magát a saját jogi termékét, az indokolási kényszerrel felszerelt bírósági határozatot nem látja ugyanilyen egységében teljes írásműnek, hanem elfogadhatónak véli, ha az olvasója feltételezi, tudja, kitalálja, felismeri a bírósági akaratot a határozaton kívüli forrásból is.

„[65] Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor **kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint** kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló **indokok bemutatására**. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárási szabályokkal. [...] Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.

[66] Az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy **döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.** A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, **és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.** Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]; 3179/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [67]}.” 3040/2021. (II. 19.) AB határozat

Az Alkotmánybíróság lényegében már itt leír minden fontosat, az esetünk tényeivel és megtámadásunk irányával egyezőt. Az indokolás bírói kényszer, helye, megjelenési formája pedig a határozatba foglalás! Minden más nem az eljárási törvényeknek megfelelő számadás, vagyis az eljárási szabály alaptörvény ellenes alkalmazása.

„[68] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásról fűződő jog azt a tartalmi követelményt támasztja [...] a bírói döntés indokolásával szemben, hogy az a bíróság döntésének a szempontjait és az indokait az eljárási törvény rendelkezéseinek

megfelelően, kellő részletességgel mutassa be” {3305/2017. (XI. 24.) AB határozat, Indokolás [41]; 3179/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [68]}. Az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati ellenkérelemmel kapcsolatos indokolási kötelezettséggel összefüggésben korábban már megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből nem vezethető le sem az a követelmény, hogy a Kúria a felülvizsgálati ellenkérelmet ugyanolyan szinten ismertesse, mint a felülvizsgálati kérelmet, miként az sem, hogy a Kúriának az ellenkérelem elutasítását részletesen indokolnia kellene (lásd például: 3349/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [19]). Mindezekre tekintettel, az alkotmánybírói vizsgálat az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakra is figyelemmel kizárólagosan arra korlátozódhat, hogy a Kúria az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásához fűződő jog követelményeinek megfelelően eleget tett-e indokolási kötelezettségének, illetve, hogy számot adott-e a feleknek az ügy lényeges körülményeit érintő észrevételeiről.” 3040/2021. (II. 19.) AB határozat

Ezen Alkotmánybírói instrukció esetünkre már nem egy az egyben alkalmazandó, lévén a Panaszos sérelme az, hogy a védekezéshez való jogát elvonták, bizonyítását meggátolták, ellenben az alsóbb fokú ítélezés az ítéleti számadást elmulasztotta. Az idézett AB határozat a Kúria teeendőiről beszél, nem az első fokéról, ám még itt is elvárás, hogy az indokolás kiterjedjen a lényeges körülményekről szóló észrevételekről. Panaszunk esetében hiányt azonosítunk. Nincs törvényes indoka a legitimitáció hiánya érv idő előtti befagyasztásának, nincs törvényes indoka a határozatból kifejezetten indokolásnak.

Önkényes a bírói eljárás akkor is, ha az indokolási kényszer garanciális szabályát szétfeszítő, túllépő megoldást ismer el szabályosnak, kerüli meg az indokolást. Indokolásnak a határozatban megjelenített tény és érv anyagot értjük, s nem indokolásnak vagy az indokolás elmaradásának látjuk az összes többi esetet, melyek jogszabályi felhatalmazást túllépő, önkényes megoldások, melyek nem egyértelműek, ezért nem megengedettek.

[24] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből eredő indokolási kötelezettség tekintetében kialakított gyakorlata szerint annak alkotmányjogi értelemben vett sérelme akkor merülhet fel, ha a bíróság az eljárásban szereplő feleknek **az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással nem vizsgálja meg, és ennek értékeléséről határozatában nem ad számot.** Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [38], 3003/2017. (II. 1.) AB határozat, Indokolás [30], 3070/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [21], 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. 3080/2018. (III. 5.) AB határozat

[15] 2. Az indítványozó sérelmezte a megtámadott bírói végzés indokolásának elégtelenségét is, mely sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó tisztességes eljárásból való jogát. E vonatkozásban az indítványozó utalt a 7/2013. (III. 1.) AB határozatra, mely szerint a bíróságok döntéseik indokairól az eljárási követelményeknek megfelelően kötelesek számot adni. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság azt a minimális elvárást állította fel, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. (Indokolás [34]) 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat

„[65] Az Alkotmánybíróság értelmezésében a tisztességes eljárásból fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye. Önmagában a bírói út igénybevétele formális biztosítása nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő **hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat.** {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80–81.} Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog

ebből következően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot. ***Irányadó ez a megállapítás mind a bíróság döntésének a tartalmára, mind a döntés alapjául szolgáló indokok bemutatására.*** Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}." 8/2015. (IV. 17.) AB határozat

A legitimáció hiánya érv rendes kivizsgálása elmarad, annak a módja a hivatkozó fél (Panaszos) joggyakorlástól való meg nem fosztása, előadásaira, bizonyítékaira kellő határidő biztosítása, majd ezek feldolgozása, megemésztése végül a határozati számadás eszközlése. Jelen ügyben e helyett az érvelés idő előtti befejezése, a további bizonyítás kizárása, majd a határozati indokolás elmaradása történt, a jogorvoslati szakban pedig ennek számonkérése helyett meg nem engedett perjogi eszközökkel a valamifajta lereagálása, szóba hozása.

Tudjuk, hogy az Alkotmánybíróság legújabb gyakorlata már teljesen elszeparálja a tisztességes eljárás jogait az Alaptörvény XXIV. és a XXVIII. cikkeit illetően. Ezzel együtt a 32/2019. (XI. 15.) AB határozat alábbi gondolatát a XXVIII. cikk alkalmazási körében is helyesnek látjuk, lévén nincs számottevő különbség a szabályozási környezetben:

[59] [...]Az alapjog rendeltetése, hogy ügyfélközpontú megközelítésben biztosítsa a közérdek és a szubjektív jogvédelem közötti egyensúlyt, az anyagi jog érvényesülését, végső fokon a hatóság jogszerű működését. Tartalmát tekintve a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog magában foglalja azokat a részjogosítványokat, amelyek az ügyfél részvételi jogainak biztosítása megkövetel. Összetevői közé tartozik ezért egyebek mellett a nyilatkozattétel és a szankció-megállapítással végződő közigazgatási eljárásokban ***a hatékony védekezéshez való jog.***" {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [57]; 7/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [33]}

Itt csatlakoztatjuk vissza a tételes jogi szabályokat, a Pp. 346.§ (5) bekezdését, a Pp. preambuluma szerinti tisztességes eljárást követelményét, a Bszi. 1. § 3. § bekezdését a bírák jogszabályhoz kötöttségét. Az alapjogi jogvédelem akkor érvényesül, ha a hatékony védekezéshez való jog megvalósulhat, azaz nem zárják el az alperesi oldalt az érveléstől, bizonyítástól idő előtt, továbbá ha nem látják helyesnek ezen érveket és bizonyítékokat, úgy a meggyőzést szolgáló indokokat megmutatják a határozatban a bírók.

{2} A perbeli határozatokból hiányzik a kontinuitás, azok tanulságai összeakadnak egymással, amit a Panaszos végig jelzett, s az Ítéletből az erre irányuló cáfolat hiányzik. A Panaszos osztja az I. körös másodfokú végzés azon tételét, hogy az elsőfokú szakasz akkor szabályos, ha a Panaszos is előadást tehet, bizonyítékot indítványozhat, s más perbeli cselekményeket abszolválhat, ám nem látja elfogadhatónak, s a jogból levezethetőnek, hogy e jogát az eljárási kérdésben kifejezetten korlátozták a I. körös másodfokú végzés tilalomfája miatt, utána pedig a Kúria immár harmadfokon, rendkívüli jogorvoslati fórumként igyekezett a jogeset megoldásába pótolni a bizonyítékok feldolgozását.

A Kúrai ítéletében valóban nem rendelkezett az indítványozó perbelépesi beadványának sorsáról, de ennek a kérdésnek a vitatása [...] legfeljebb az Alaptörvény XXVIII. cikkek körében lenne vizsgálható. 3538/2021. (XII. 22.) AB határozat

A perlás által biztosította jogok érvényesülése, ha annak van alapjogi aspektusa is, a tisztességes eljárás keretében kerülnek értékelésre.

„[60] Az Alkotmánybíróság – a fentiekkel összhangban – az Alaptörvény [...] XXVIII. cikkének megfelelő tisztességes eljárás és a jogorvoslati lehetőség biztosítását a 27/2014. (VII. 23.) AB határozatban [...] is alaptörvény követelményként határozta meg az Alaptörvény VII. cikkéből és XV. cikkéből eredően: „[...] a

döntés alapjául szolgáló eljárásnak meg kell felelnie a tisztességes eljáráshoz való jogból eredő Az ügyet részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül kell intézni, a döntést megfelelően indokolni [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]; a döntéssel szemben pedig jogorvoslati szükséges szükséges [XXVIII. cikk (7) bekezdés]" (Abh2., Indokolás [56]). 36/2017. (XII. 29.) AB határozat

Az elsőfokú bírósági határozat indokolása olyan fundamentum, amely nélkül az eljárás nem lehet tisztességes, az a jogorvoslat pedig, amely a magyarázat deficitet nem észleli, hanem részbeli pótmagyarázattal igyekszik elfedni azt, nem teljes és valós. Az elsőfokon tehető előadásoktól, védekezésektől való eljárási módszertan csonka, torz végeredményt hoz. A polgári per alapjogi megközelítése szerinti is csak akkor tisztességes, ha valós. Akkor valós, ha a feleknek módja van előadásaikat megtenni, bizonyítékaikat előtárni, majd a felsorakoztatott érvek és megmutatott bizonyítékok alapján dönt a bíróság.

„[24][...] Az viszont az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére visszavezethető alkotmányossági kérdés, hogy a jogosultnak ténylegesen **volt-e lehetősége** bírósághoz fordulni (eljárési tartalom) és hogy a bíróság a szabályozás alapján **érdemben elbírálja** a keresetben rögzített igény jogosságát (anyag jogi tartalom). Az Alkotmánybíróság a továbbiakban e szempontokat figyelembe véve vizsgálta, hogy a támadott döntés biztosította-e a bírósághoz fordulás jogát az indítványozó számára.” 3293/2021. (VII. 22.) AB határozat

A perbeli felek egyenrangúak, míg a beavatkozó a felekkel majdnem azonosan kezelendő, így az Alkotmánybíróság ezen tétele megfelelően irányadó a per összes résztvevőjére is. A bíróság a védekezés jogosságát kell, hogy megítélje elbírálja, aminek az alapfeltétele, hogy módot adjon a per felvételi szakban a védekezés korlátlan előadására, majd az elbírálásánál sorra vegye a felhozottakat, és lereagálja, jogi megítélés alá vesse, végül is beszámoljon erről az indokolásában.

{3} Az Alkotmánybíróság a korábban elé került esetekben hasonlóan azonosította be a tisztességes eljárás kritériumrendszerét, alkotóelemeit, melyekből kiemeljük a következőket.

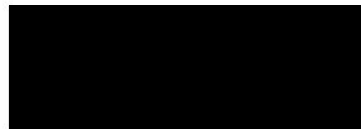
„[25] [...] A fair avagy kiegyensúlyozott bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban az Alkotmánybíróság kiterjedt gyakorlattal rendelkezik.

A testület által kimunkált és következetesen érvényesített alkotmányos mérce értelmében a tisztességes bírósági eljárás követelménye „az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; legutóbb: 3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [13]}.” Alkotmánybíróság 3223/2018. (VII. 2.) AB határozata

[28] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből nem következik a rendes jogorvoslati formákon felüli, egyéb jogorvoslati lehetőségek biztosítása, csak az, hogy „a jogalkalmazás során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetőségének az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesülniük kell” (3080/2018. (III. 5.) AB határozat)

[13] **Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.**

[23] A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyát alapját vonja el. **A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapjával.**

[24] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése értelmében, miszerint a jogszabályok mindenkire kötelezőek, a törvényszéknek a jelen ügyben a Vtv. 75/A. §-át, és az azáltal felhívott Ptk. 6:563. § (1) bekezdését alkalmaznia kellett volna, vagy legalábbis meg kellett volna indokolnia, hogy ezen jogszabályi rendelkezések alkalmazását miért mellőzte. (20/2017. (VII. 18.) AB Határozat)

Mind a korábbi, mind a hatályos szabályozás alapján ez egyben azzal a következménnyel is járt, hogy a támadott normák az állami „forum-shoppingnak” (a legkedvezőbb jog kiválasztásának) a lehetőségét is megteremtették, miközben az azonos ténybeli alapból származó ügyek más jog alapján történő megítélése a jogállamiság és az egyenlő bánásmód követelményével is ellentétes. (3/2014. (I. 21.) AB határozat [68])

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés első mondata értelmében "mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék". **Ezt erősíti meg** - az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése értelmében **az alaptörvényi rendelkezések értelmezési keretként felhasználandó - Nemzeti hitvallás is, mely szerint "valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi"**. (5/2017. (III. 10.) AB határozat [14] 2.)

Az Alkotmánybíróság elkötelezett híve annak, hogy az Alkotmányjogi panaszok során óvja, védi a bíróságok ügyfeleit az életviszonyaikba beavatkozó, azokat negatívan befolyásoló, a törvények határain túlnyúló a bírósági aktusoktól, amivel jelen ügyben is dolgunk van.

[22] Az Alkotmánybíróság a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy „az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzítetelveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek.” (Indokolás [26])

[23] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint egy szabályozás felülírása, kitégítése a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. A contra legem jogalkalmazás ilyen módon a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. A bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája mindazonáltal csak kivételesen merülhet fel, akkor, ha a következő – egymást erősítő – feltételek együttes fennállása megállapítható. [...] Továbbá akkor, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. (Alkotmánybíróság 24/2020. (X. 15.) AB határozata)

A tisztességes eljárás a jogállam egyik tartópillére. A törvény és a bíróság előtti egyenlőség úgyszintén. Ugyancsak ilyen a jogorvoslati joghoz való jog, aminek az alapvetése, hogy egy másik, magasabb fórum bírálja el a kérelmet, amit a bíróság többfokú tagozódása hivatott biztosítani. A többfokúság és a jogorvoslat összeolvasása adja ki azt, hogy az alapkötelezettség az első fokon ítélkező bíróságé és a felsőbb szinten ítélkező bíróság nem lép az első fokú bíróság helyébe. A bírósági felülvizsgálat feltételezi, hogy van értékelhető, felülvizsgálható jogi produktum.

[39] A jogorvoslati jog sérelme akkor merül fel, ha a jogorvoslatra ténylegesen nincs lehetőség. 3064/2022. (II. 25.) AB határozat

Abban az esetben, ha az első fokú bíróság üres halmazát kell megítélni, a jogorvoslat annyit, hogy számon kéri a felsőbb bíróság az első fokú bíróságon a hiányt és új eljárás keretében várja el a tartalommal feltöltéssel, a kérdés valódi kitérgyalásával és kiértékelésével. A semmi valamivé változtatása nem jogorvoslat, mert az az elvárás, hogy többfokú bíróságok ítéljék meg a peres ügyet nem teljesül. Van törvényi kivétel, de épp azért kell azzal csínyjában bánni, mert maga a bíróság alkotmányos berendezkedése teszi meg követelménnyé az alapdöntést, ami az első fok feladata, kötelessége. Ezt a törvényes bírósághoz

való jog elvéből is tudjuk, a perjog az első fokú bíróságokat teszi meg olyannak, akik a jogvitát elsőként ki kell, hogy tárgyalják.

Akárki, aki a bíróság elé viszi az ügyét, előre lefektetett, mindenki által megismerhető szabályok, eljárási protokoll szerint tud érvényt szerezni igazának. Ugyanakkor ennek ellentéte is igaz. Aki a bírósághoz fordul, nem kell attól tartania, hogy ezen eljárási rend nem fog működni, hanem a bíróság ezt váratlanul egy előre nem látható módussal váltja fel, a fél terheit nemhogy enyhíti, de még súlyosíthatja is.

A tisztességes eljárás nem definiált, de arra vonatkozóan, hogy egy határozat mikor felel meg a tisztességes eljárás követelményeinek, mind az Alkotmánybíróság, mind pedig az Emberi Jogok Európai Bírósága („**Bíróság**”) több évtizedre visszatekintő gyakorlata során részletes és objektív mércét alakított ki. A „fair” eljárásnak a bírói gyakorlat által kifejezesebb mércéjét a Kúria határozata nem ugorja meg.

A Bíróság szerint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („**Egyezmény**”) 6. cikkének 1. bekezdésében meghatározott tisztességes eljáráshoz („*fair trial*”) való jog megilleti a bírósághoz fordulókat mindegyikét.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.

A Bíróság szerint a peres eljárásban részt vevő feleknek joguk van arra, hogy előadják az ügyük szempontjából általuk jelentősnek és relevánsnak tartott észrevételeiket. Ez a jog azonban csak abban az esetben tekinthető hatékonynak, ha az észrevételeket valóban tárgyalják, vagyis azokat a perbíróság megfelelően megfontolja. („*hatékony jog elve*”) **Azaz az eljáró bíróság köteles megfelelően megvizsgálni a felek által előterjesztett beadványokat, érveket és bizonyítékokat.**⁷

A Bíróság által kidolgozott töretlen gyakorlat a fair trial követelményei közé emelte a bírósági döntések indoklását, amikor a *H. kontra Belgium* ügyben kimondta, hogy a 6. cikk 1. bekezdésében foglalt garanciák magukban foglalják a bíróságok azon kötelezettségét, hogy a döntéseiket megfelelően megindokolják. **Egy megindokolt döntés mutatja meg a feleknek, hogy ügyüket valóban megtárgyalták, valamint** – ahogyan azt a *Souminen kontra Finnország* ügyben mondta ki a Bíróság – **az eljáró bíróságok a döntéseik indoklásával kötelesek igazolni lépéseiket.**

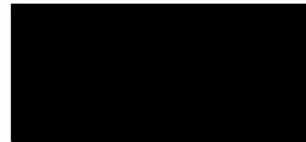
A Bíróság álláspontja szerint az indoklási kötelezettség terjedelmét mindig a döntés jellege szerint, az ügy összes körülményeire tekintettel kell vizsgálni, de amikor egy fél beadványa döntő jelentőségű az eljárás kimenetele szempontjából, akkor az egyéni és kifejezett választ igényel, azaz a bíróságoknak minden esetben meg kell vizsgálni és a peres felek fő érveit.⁸

Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie.

[35] Az Alkotmánybíróságnak a fenti következetes gyakorlatot szem előtt tartva és azt követve jelen ügygel összefüggésben azt kellett megvizsgálnia, hogy a rendesbírói eljárásban – az indítványozó által előadott érvek és indokok alapján – sérült-e az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga. A tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelmét eredményezheti ugyanis olyan eljárásjogi vagy anyagi jogi szabály megsértése, amely az eljárás valamelyik szereplője (jellemzően **valamelyik fél**) számára többletjogosultságot biztosít vagy őt **éppen valamilyen fennálló jogától, vagy jogosultságától fosztja meg** [...] (3375/2018. (XII. 5.) AB határozat)

⁷ A bekezdésben megfogalmazott követelményeket a Bíróság a következő ítéletiben munkálta ki: *Kraska kontra Svájc*; *Van de Hurk kontra Hollandia*; *Perez kontra Franciaország*

⁸ *Ruiz Torija kontra Spanyolország*; *Hiro Balani kontra Spanyolország*; *Buzescu kontra Románia*; *Donadze kontra Grúzia*

Az Alkotmánybíróság a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban azt hangsúlyozta, hogy „a „tisztesleges eljárás” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „igazságos tárgyalás”), hanem az idézett alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl - különösen a büntetőjogra és -eljárásra vonatkozóan - az 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Sőt, az Egyezségokmányok és az Emberi Jogok Európai Egyezményének - az Alkotmány 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó - eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztesleges”.

„A tisztesleges eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a „fegyverek egyenlősége”, amely a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a **vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalmuk legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson.** A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen.”

„Az Alkotmánybíróság a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatában – melyet a 10/2017. (V. 5.) AB határozatban megerősített – kifejtette: „[a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a fegyverek egyenlősége a tisztesleges eljárás egyik meghatározó eleme, amely alapvetően a büntetőeljárásban biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalmuk legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen” (erre nézve lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [31]). „Az **Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztesleges eljárásból való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden bírósági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is**” [15/2002. (III. 29.) AB határozat]. (3179/2018. (VI. 8.) AB határozat [51])

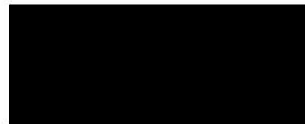
Ezt elfogadva, a tisztesleges eljárás, mint a Panaszost is megillető alapjog egyik szelete, a polgári **perbeli fegyveregyenlőség a két oldal szabad állítási, érvelési és indítványozási lehetőségét jelenti, épp erről szól az I. körös másodfokú végzés azon tétele, hogy a Panaszos számára a Törvényszék nem biztosította a valódi perbeli részvételt. Panaszunk alapja, hogy ezt a per egészére, így a legitimitáció hiánya évre is alkalmazni kellett volna.**

„A szabály de facto nem állapítja meg, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztesleges eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége [22/2014.(VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]].” (3375/2018. (XII. 5.) AB határozat [31])

„A tisztesleges tárgyalás fogalmán belül alakítandó ki olyan ismérvszisztem, amely annak tartalmát adja, s csak ezen belül értékelhető bizonyos korlátozások szükséges és arányos volta. (Ugyanígy saját dogmatikája van annak, mi számít „bíróságnak”, mikor „törvényes”, „független” és „pártatlan” az eljáró testület stb.)” (6/1998. (III. 11.) AB határozat 6.b.)

A fenti határozatot is alapul vevő IV/03061/2012 Alkotmánybírósági határozat szerint „az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztesleges eljárásból fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye”.

Az Alkotmánybíróság 3051/2016. (III. 22.) AB határozatában utal vissza másik döntésére, kimondva a következőket: „[30] 4.2. A „tisztesleges eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről **határozatában számot adjon**” [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]”

A Panaszos szerint ezen alkotmányos tétel mutatja, hogy az indokolásban a minimális kötelezettség az értékelés megjelenítése, következésképpen a nem az indokolásba foglalt előadás, feltételezett érvelés már nem üti meg a tisztességes eljárás mércéjét.

{4} A szakkérdés körében a Panaszos az eljárási garanciát abban látja, hogy a Bíróság úgy hoz döntést, hogy rendelkezik a döntéshez szükséges előismertettel, jelen esetben a tények mélységi ismeretével. A Törvényszék szerint nem volt szakkérdés az ügyben, de ezt maga az adat és az adat jellege, mibenléte ismerete előtt döntötte le. A nem tapasztalatra, ismeretre, hanem az üres szerencsére alapozó eljárás akkor sem fogadható el helyesként, ha az mégis megfelelő lenne, hiszen az eljárásban épp a kötelező védőbástyák nem kerülhetők meg, az eljárási protokoll követésének elmulasztása csak az eljárási jogok lényes sérelmét eredményezhetik. Nem ügydöntő, ám erősíti ezt a követelményt a perbeli ítélezés különbözősége. A II. körös elsőfokú Ítélet más-más adatokat látott ki nem adhatónak, mint a II. körös másodfokú Ítélet, azaz még a szaktudás nélküli, jó szándékú vizsgálat is teljesen eltérő eredményt hozott. Ezért is az lenne a megnyugtató, ha a Törvényszék a bizonyíték megismerését követően dönt a bizonyítékokra épülő bizonyítási indítványról, nem pedig csak intuíciójára hagyatkozva.

A szakértői bizonyítás idő előtti elvetése, magának a szakértés körének, a szakértő által megvizsgálni ajánlott tényeknek az ismerete nélkül ugyancsak tisztességtelen, amely körben az alapjogi jogsérelmet az Alkotmánybíróság a következőképpen járta körbe:

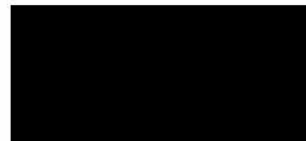
[50] Az Alkotmánybíróság 3174/2014. (VI. 18.) AB határozatában szabad bizonyításra vonatkozó gyakorlatát a következőkkel egészítette ki: „a jogalkotó mérlegelésének eredményeképpen kialakult bizonyítási rend – amennyiben az más alkotmányos követelményeknek is megfelel – alkalmazása elvárható [...] a bíróságoktól.

Az ügyfelek, peres felek számára sem annak terhe, sem vélt kedvezősége esetén nem térhet el a hatóság vagy bíróság attól a törvényi parancstól, amely számára meghatározza, hogy mely bizonyítékot vehet adott ügyben figyelembe.” {3174/2014. (VI. 18.) AB határozat, Indokolás [17] és [19]} Tehát a törvényalkotó előre meghatározza a lehetséges bizonyítási eszközök körét, amelyek alkalmazását azután a perbeli állításait bizonyító fél saját belátása szerint indítványozza vagy mellőzi a bíróság előtt. [Alkotmánybíróság 5/2020. (I. 29.) AB határozat]

A bizonyítási rend tisztességes mivolta pedig ugyancsak a processzus megtartásában áll. Első lépés a megismerés, ezt követi a szerzett ismeretről való vélemény formálása. A garanciát meg nem tartó más eljárás olyan tényezőknek ad helyet, melyet a jogalkotó nem kívánt, így az intuíciók, érzelmek, stb.

„A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogositványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, **a tárgyalás igazságossága**, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű határidőn belüli elbírálás követelménye.” [Alkotmánybíróság 2/2017. (II. 10.) AB határozat [50]]

A tárgyalás igazságossága maga is határozatlan jogfogalom, az átláthatóság, ellenőrizhetőség annak immanens tartalma. A bírói tárgyalásvezetés nagy szabadságot élvez, éppen ezért annak természetes korlátja az ellenőrizhetősége. Az ellenőrizhetőség testet öltött formája például a tárgyalás nyilvánossága, a jelenléti meggyőződés. A bírói döntések aktuális létrehozása és az ahhoz való igazodás ugyancsak a tárgyalás igazságosságából fakasztott követelmények. A bíró számára adott egyes döntései megváltoztatásának joga, az ahhoz való kötődés feloldása, aminek ugyancsak a bíró számára biztosított kommunikációs formákban kell hangot adnia, döntést kell hoznia róla és döntését ki kell közölnie a címzettekkel. Az a megoldás, amikor hoz ugyan döntést a bíróság, ám a döntéshez szükséges információk még nem is állnak a rendelkezésére, szükségképpen rossz döntés lesz. Az ügy ezen alapuló megoldása pedig ugyancsak nem valódi jogszolgáltatás, hanem épp olyan orosz rulett, amit maga perjogi struktúra igyekszik

kerülni. A véletlenszerűen, a találmorra döntés akkor is jogsérelemmel jár, ha annak iránya egybeesik a tényleges, mélységi döntés tartalmával, hiszen a perbeli résztvevők, mint jogkeresők épp azért fordulnak a bíróságokhoz, hogy ott panaszaikat meghallgassák, bizonyítékaikat feldolgozzák, majd ezek ismeretében formáljanak véleményt.

A panaszolt esetben egyfelől jogi igazság lett a Kúria azon tétele, miszerint: „[a] védett ismeretekre és a knowhow-ra vonatkozó adatokon túl ezért esetről esetre kell mérlegelni az információk megismeréséhez fűződő és azt kizáró közérdek súlyát, mert [...]” (Ítélet [40] vélhetően pontatlan a fogalmazás, de értjük a tartalmát). Másfelől az egész eljárás alapja az eljárásban hatályban maradt szakkérdés hiányát állító végzés, amely nemhogy esetről esetre nem vizsgálta meg a fennálló magánérdek jelentőségét, nagyságrendjét hanem meg sem ismerte az adatokat, amiket a felfedéssel okozott gazdasági hatások, üzleti torzulások nagyságredje felől kellett volna áttekintenie.

Azaz az Ítélet nem kérte számon az alsóbb fokú bíróságokat a bizonyítási eszköz idő előtti elvetésért, ám éppen azt látja az eset kulcsának, hogy a bizonyításra tartozó esetről-esetre való döntést különösen alaposan kell eszközölni, mérlegelni.

Ezt nem látjuk tisztességesnek, olyan jogalkalmazási sorrendet bontott meg a Törvényszék, ami csakis téves végkövetkeztetéshez vezethet, ezért kellett volna beavatkoznia a Kúriának.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

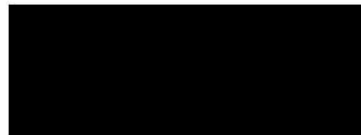
Kértük a felfüggesztést az elsőfokú bíróságtól, mert a közérdekű adat kiadási iránti per sajátossága a kötelezettség teljesítése esetén a visszafordíthatalan jelleg, azaz a Panaszos eredményes alkotmányjogi panasza már nem orvosolná a problémáját, ha a tisztességtelen eljárás eredményeképpen a kötelezést az alperes már teljesítette volna. Maga a Kúria is hezitálás nélkül fogadta el a felülvizsgálatban az alperes ezen indokra alapított végrehajtás felfüggesztés iránti kérelmét a Pfv.IV.21.194/2023/2. számú végzésében. A Kúria indokolása szerint a „[3] Jelen perben a rendelkezésre álló adatokat és az iratokból megállapítható körülményeket mérlegelve a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálat tárgyát képező jogerős határozat végrehajtása esetén az eredeti állapot nem állítható helyre, emellett a végrehajtás elmaradása nem okoz súlyosabb károsodást, mint amilyennel a végrehajtás felfüggesztésének elmaradása járna.” Fontos tétel, hogy a közérdekű adatok kiadása per egy 35 évet lefedő szerződés adataira vonatkozik, így az ellenérdekű fél a Panaszos eredménytelen panaszolása esetén is időben jutna az információhoz, az nem lesz avult ismeret.

Ugyanezen érvek alapján javasoljuk, hogy a Pp. 426. § [Az alkotmányjogi panaszban támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése] (2) bek. alapján a felfüggesztésre az Alkotmánybíróság hívja fel a Törvényszéket, ha a Törvényszék a Panaszos kérelmének nem ad helyt addig, amíg az eset az Alkotmánybíróság elé jut.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. Csatoljuk a meghatalmazásunkat, a Panaszos cégkivonatát és aláírási címpéldányát.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az indítványozó adatai közzétételéhez nem járul hozzá, a döntést ezek nélkül kérjük közölni.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

A peres iratanyag igazolja, hogy a Panaszos beavatkozóként ként járt el. Az Ítéletet csatoljuk. A Kúriai eljárás végeztével ezek az elsőfokú bírósághoz kerültek vissza, kérjük beszerzésüket.

Köszönjük, hogy érveinket megfontolják!

Tisztelettel:

dr. Pomázi Miklós ügyvéd

KERTÉSZ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA

